

Amsterdam met de inmiddels elders opgerichte plaatselijke.

Deze eisen werden in een Manifest, dat 8 augustus in De Tribune verscheen, als volgt geformuleerd:

1. Uitbetaling van het loon der door de oorlog gemobiliseerden en door de crisis werklozen door Stad en Gemeenten.

2. Opschorting van huur en belasting.

3. Verschaffing van levensmiddelen van gemeentewege. Dus niet alléén vaststelling van prijzen.

De enorme werkloosheid, die vooral in de grootste steden, in Rotterdam niet het minst, was ontstaan, motiveerde deze eisen zeker voor duizenden, die naar ons luisterden.

En niet lang daarna werd hier nog een eis of leus aan toe gevoegd, die ons en de Samenwerkende Arbeidersorganisaties in nog sterkere tegenstelling bracht tot de officiële sociaaldemocratie, namelijk van de demobilisatie.

Deze eis werd in het najaar om zo te zeggen officieel door het hele Landelijke Comité aanvaard en op talrijke vergaderingen gepropageerd, nadat De Tribune ook in dit opzicht eigenlijk de stoot had gegeven, het initiatief genomen.

Maar daarnaast werd de actie tegen de levensmiddelen-schaarste en -duurte, toegeschreven aan de politiek van de regering, die uitvoer van allerlei noodzakelijke levensmiddelen toestond en bevorderde, hoe langer hoe meer op de voorgrond gesteld.

Ik mag zeggen, dat ik in geschrift en in woord een aanzienlijke bijdrage tot die actie heb geleverd. Het woord van Treub, de minister van financiën, die in de herfst met een voorstel kwam een lening van 275 millioen te sluiten ter dekking van de mobilisatiekosten – een lening welke dekking wij ook fel bekampten – het woord: er zal geen honger worden geleden in Nederland, bleek al heel spoedig onwaar en in strijd met de feiten.

De veel te geringe ondersteuning der werkloos geworden arbeiders, de schrale bedeling – want veel meer was het niet – van duizenden gezinnen, de steeds toenemende schaarste en duurte van allerlei levensmiddelen, begonnen al in de herfst van '14 onrust te wekken, ook ver buiten de gelederen van de syndicalistische en zogenaamd revolutionaire arbeiders, die het gehoor van het Comité vormden. Ze begonnen ook weerklank te vinden in de „moderne” organisaties en het kan, historisch beschouwd, niet worden ontkend, dat de agitatie van het Comité der Samenwer-